

«АСТАНА КҮНІ. НҰР-СҰЛТАН – ӨРКЕНДЕУ МЕН ТАБЫС СИМВОЛЫ»

ТАҚЫРЫБЫ АЯСЫНДА

2021 ЖЫЛҒЫ ШІЛДЕ АЙЫНДА

**ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 30 ЖЫЛДЫҒЫ ШЕҢБЕРІНДЕ
МЕРЕКЕЛІК ІС-ШАРАЛАРДЫ ӨТКІЗУ ЖӨНІНДЕГІ**

ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР

МАЗМҰНЫ

- 01** Іс-шараларды өткізудің тұжырымдамалық негіздері
- 02** Негізгі күндер мен оқиғалардың уақыт кестесі
- 03** Өңірлерде ақпараттық науқанды ұйымдастыруға ұсынымдар
- 04** Іс-шараларды өткізу форматтары
- 05** ҚР Тәуелсіздігінің 30 жылдығына арналған арнайы жобалар
- 06** Әлеуметтік желілерде және интернет-кеңістікте жарияланымдарды ресімдеу бойынша ұсынымдар
- 07** Қосымша: қайырымды істер марафоны аясында іс-шараларды ұйымдастыру бойынша ұсыныстар (шілдеге)

ІС-ШАРАЛАРДЫ ӨТКІЗУДІҢ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев 2021 жылды – Тәуелсіздіктің 30 жылдығы жылы деп жариялады. Осы орайда ел Тәуелсіздігінің 30 жылдығы – бұл біздің жетістіктерімізді ой елегінен өткізудің, болашаққа міндеттерді айқындаудың мүмкіндігі. Барлық іс-шаралар мен жобаларды басты идеяның «Жасампаздыққа толы жылдар» белгісімен өткізу қажет. Бұл ретте **«Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығы – бұл Жасампаздыққа толы жылдар»** деген негізгі хабарды пайдалану қажет.

Іс-шаралар мен жобалардың басты мақсаты — Тәуелсіздіктің 30 жылдық мерейтойының маңыздылығын және Қазақстанның Тұңғыш Президенті – Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың тәуелсіз мемлекеттің қалыптасуы мен дамуындағы рөлін ұғыну арқылы қазақстандықтардың патриоттық сезімін күшейту.

Қазақстан тарихының 30 жылын ел дамуының мүмкін боларлықтай тұтастай бір нәтижесіне қол жеткізілген өзіндік бір биік меже деуге болады. Сондықтан да 30 жылдық мерейтойға дайындық жасау мен атап өтудің лайықты іс-шаралары жасалуы тиіс. Іс-шаралар мен медиажобалардың мазмұндық негізін түйінді оқиғалар, фактілер, адамдар, цифрлар құрауы тиіс.

Жыл ішінде әр айға негізгі тақырыптық желі анықталды. Тақырыптық желі — бұл нақты тақырыптар немесе жетістіктерге қол жеткізілген салалар. Шілде айының тақырыбы «Астана күні. Нұр-Сұлтан – өркендеу мен табыс символы».

Ақпараттық-идеологиялық жұмысты барлық негізгі салалар бойынша үш негізгі элементке: өткенге, бүгінге және болашаққа баса назар аудара отырып жүргізу қажет. Әрбір тақырыптық желі бойынша жетістіктерді аша отырып, мынадай қағидаттарды басшылыққа алу қажет: **не болды, неден кетті; бүгінгі күні не нәрсеге қол жеткізді; болашаққа нақты жоспарлар қандай.**

Осылай құрылған жұмыс, бір жағынан, Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік кезеңінде іске асырылған мемлекеттік құрылыстың қисынын, ниетін түсінуге ықпал ететін болады. Екінші жағынан, Тәуелсіздіктің 30 жылдығын тойлау тек болған жайттарды талдау ғана емес, өткен жолды ескере отырып, болашақтың бейнесін модельдеу болып табылады.

Шілде айында екі тезисті кеңінен ашу керек:

- **Нұр Сұлтанның дамуы Қазақстан жетістіктерінің символы ретінде**

Елорда Нұр-Сұлтан Елбасының басты стратегиялық жобасы. ҚР Тұңғыш Президенті Н.Назарбаевтың қаланың жас мемлекеттің астанасы ретінде қалыптасуы мен дамуындағы рөлін асыра бағалау қиын. Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамудағы жетістіктері көбінесе елорданың қарқынды дамуына байланысты.

Қазіргі уақытта Нұр-Сұлтан қаласы қарқынды дамып келе жатқан мегаполис, Қазақстанның әкімшілік, әлеуметтік-экономикалық және саяси орталығы болып табылады. Республика астанасы мемлекетіміздің тәуелсіздік жылдарындағы әлеуметтік-экономикалық және саяси жетістіктерін бейнелейді, елдің күшейіп келе жатқандығын көрсетеді. Елорда әлемдік қоғамдастық пен Еуразияның жаңа геосаяси және геоэкономикалық орталығына айналуда. Негізі қаланғаннан бері 180 президент, 109 үкімет және 114 халықаралық ұйымдардың басшылары келді. Нұр-Сұлтанда аймақтық және жаһандық қауіпсіздік саласындағы халықаралық актілер мен келісімдерге қол қойылды.

- **«Күшті аймақтар — қуатты Қазақстан» (ел аймақтарының жетістіктерін насихаттау)**

Қазақстанның Тұңғыш Президенті Н.Назарбаев әрқашан қуатты Қазақстан – ең алдымен қуатты өңірлер екенін атап өтті. Тәуелсіздік жылдарында Елбасы Н.Назарбаев әр өңірдің ірі индустриялық және әлеуметтік нысандарын іске қосуға қатысты. Елбасының басты назарында аймақаралық интеграцияны күшейту және экономикалық өсудің жаңа нүктелерін құру мәселелері тұрды.

Еліміздің аймақтық саясаты инфрақұрылым мен экономикалық қызметті нығайтуға ықпал ететін маңызды инвестициялық жобаларды іске асыру арқылы барлық аймақтардың прогрессивті және теңгерімді әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз етуге бағытталған. Сонымен қатар, аймақтарды дамытудың маңызды аспектісі тұрғындардың өмір сүру сапасы мен әл-ауқатын жақсарту болып табылады.

Ақпараттық материалдарды дайындауда Қазақстанның Тұңғыш Президенті — Елбасы Н.Назарбаев пен Мемлекет басшысы Қ.Тоқаевтың келесі дәйексөздерін пайдалану ұсынылады:

Астана тағдыры - екі ғасыр шебінен батыл аттаған барлық қазақстандықтардың тағдыры. Бұл - белгісіз, ыдыраған супердержаваның қиыр шетінде жатқан ешкім танымайтын республикадан бүгінде жаһандық қоғамдастықта бәрі білетін және құрметтейтін серпінді заманауи мемлекетке дейінгі Үлкен жолдан өткен тәуелсіз Қазақстанның тағдыры.

— Назарбаевтың «Астана — ұлы дәуір және Қазақстанның стратегиялық векторы» мақаласынан

Біздің басты жетістігіміз – тәуелсіз Қазақстанды құрғанымыз. Біз шекарамызды заңдық тұрғыдан ресімдедік. Елдің тұтастандырылған экономикалық кеңістігін құрдық. Елде өндірістік байланыстарды қайтадан орнықтырып, нығайттық. Бүгінде барлық өңірлер бір-бірімен ажырағысыз байланыста жұмыс істейді.

— Елбасы Н.Назарбаев, Қазақстанның 2050 жылға дейінгі даму стратегиясынан

Аумақтық даму жолында әр өңірдің бәсекелі артықшылығын ескеру қажет.

— Мемлекет басшысы Қ. Тоқаевтың Жолдауынан, 2019 ж.

Елорданың өркендеуі - Елбасының және барша Қазақстан халқының еңбегі. Еліміздің барлық өңірі Нұр-Сұлтан қаласының өркендеуіне үлес қосты. Бүгінде бас қаламыз барша жұртымыздың ынтымақ-бірлігінің символына айналды.

— Қазақстан Республикасының Президенті Қ.Тоқаевтың 2019 жылғы Астана күніне арналған құттықтауынан

Еуразияның қақ ортасында салынған жаңа астананың модернизациялық миссиясы мол. Мұнда жаңа кеңістік, жаңа координаттар жүйесі, жаңа уақыт пайда болды. Бұл жалпы жаңару мен жаңа тәртіптің пайда болуына серпін береді. Бүгінде әлемге оппозиция қажет емес, үйлесім, даму және ынтымақтастық. Сондықтан елордалық шығаратын ізгілік пен қазақстандық құндылықтардың нұры бүкіл планетаға тарайды және ризашылыққа ие болады.

— Елбасы Н.Назарбаев

НЕГІЗГІ КҮНДЕР МЕН ОҚИҒАЛАРДЫҢ УАҚЫТ КЕСТЕСІ

«Астана күні. Нұр-Сұлтан – өркендеу мен табыс символы» тақырыбының ақпараттық желісін келесі месседждерді пайдалана отырып, төрт негізгі күн төңірегінде құру қажет:

НЕГІЗГІ ХАБАРЛАМАЛАР:

4 шілде – Ұлттық домбыра күні (шілденің бірінші жексенбісі)

- Домбыра — қазақ ұлтының рухын, ішкі әлемі мен тарихын бейнелейтін ұлттық аспабы. Бұл қазақ үшін қасиетті мұра;
- Домбырада қазақ күйлерін орындау өнері ЮНЕСКО-ның материалдық емес мәдени мұралар тізіміне еніп, бүкіл әлемнің меншігіне айналды.

6 шілде – Астана күні

- Жаңа елорда Қазақстан динамизмінің жалпыға ортақ көрінісіне айналды. Бұл сәтті іске асырылған алғашқы стратегиялық жоспар;
- Биыл елорда 23-ші туған күнін атап өтеді. Елорда халықаралық деңгейде мойындалып, еліміздің ғылыми – білім беру және инновациялық орталығына айналды;
- Астананың көшірілуі барлық өңірлердің дамуына серпін берді.

Өңірлердің жетістіктері – шілде айы ішінде

- Қазақстан өңірлерімен қуатты. Әрбір өңірдің өз әлеуеті бар, оны табысты іске асыру Ұлттық экономика локомотивінің қозғаушы күші болып табылады;
- Өңірлік саясатты дамытудағы ең маңызды аспект тұрғындардың өмір сүру сапасы мен әл-ауқатын арттыру болып табылады.

Шілде айында ақпараттық материалдарды дайындауда келесідей тарихи оқиғаларды шектеусіз пайдалану ұсынылады:

1994 жылдың 1 шілдесінде қазақ ғарышкері Талғат Мұсабаев бортинженер ретінде ғарышқа аттанды;

1998 жылғы 1 шілдеде «Алматы қаласының ерекше мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы қабылданды;

2018 жылдың 1 шілдесінде Қазақстан алғаш рет Ұлттық домбыра күнін атап өтті;

2009 жылдың 3 шілдесінде «Астана-Арена» жабық стадионы ашылды.

2012 жылғы 4 шілдеде Нұр-Сұлтан қаласында Ұлы халық композиторы және музыкант Құрманғазыға ескерткіштің ашылу рәсімі өтті;

Шілденің бірінші жексенбісі — Ұлттық домбыра күні;

2010 жылдың 5 шілдесінде үш ел - Қазақстан Республикасы, Беларусь Республикасы және Ресей Федерациясы Кеден одағы күшіне енді, оған Ақордада үш елдің басшылары ЕурАзЭҚ-тың кезекті отырысында қол қойды;

6 шілдеде — Қазақстанның Астана күні атап өтіледі;

2012 жылдың 6 шілдесінде Нұрсұлтан Назарбаев еліміздегі ең үлкен "Әзірет Сұлтан" мешітін ашты;

2018 жылдың 6 шілдесінде Талдықорғанда қаланың жаңа шағын ауданында орналасқан жаңа даңғылына - ел астанасының құрметіне «Астана» деген атау берілді;

2012 жылдың 7 шілдесінде Шымкентте «Астана» даңғылы пайда болды;

9 шілде — Қазақстанда су шаруашылығы қызметкерлерінің күні;

13 шілдеде — Ұлттық қауіпсіздік органдары қызметкерлерінің күні атап өтіледі.

1995 жылдың 13 шілдесінде ҚР Президентінің «Алматыда Тәуелсіздік монументін орнату туралы» қаулысы шықты;

2011 жылғы 16 шілдеде Астана уақыты бойынша сағат 05:16-да «Байқоңыр» ғарыш айлағынан Қазақстан Республикасының аумағында үздіксіз спутниктік байланыс, теледидар мен радио хабарларын таратуды жүзеге асыруға арналған «KazSat-2» байланыс және хабар таратудың қазақстандық спутнигі сәтті ұшырылды;

2014 жылдың 16 шілдесінде Алматыда «Шымбұлақ» тау шаңғысы курортында Қазақстандағы алғашқы тау-велосипед спортының кәсіби трассасы ашылды;

2019 жылғы 16 шілдеде «Бейнеу – Ақжігіт – Өзбекстан шекарасы» халықаралық маңызы бар автомобиль жолының ашылу рәсімі өтті;

18 шілде - Қазақстанда Металлургтер күні;

20 шілде күні Қазақстанда Құрбан айт мерекесі атап өтіледі;

2014 жылғы 22 шілдеде ЮНЕСКО - ның бүкіләлемдік мұра тізіміне Қазақстанның сегіз тарихи объектісі - Алматы облысындағы Қаялық, Қарамерген, Талғар қалалары мен Ақтөбе – Степнинское, сондай – ақ Жамбыл облысындағы Ақыртас, Құлан, Қостөбе, Өрнек қалалары енгізілді;

2015 жылдың 22 шілдесінде Алматының 1000 жылдық мерейтойы ЮНЕСКО-ның мерейтойлық даталар тізіміне енгізілді;

28 шілдеде Қазақстанда сауда қызметкерлері күні атап өтіледі.

ӨҢІРЛЕРДЕ АҚПАРАТТЫҚ НАУҚАНДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУҒА ҰСЫНЫМДАР

Қазақстан Тәуелсіздігінің 30 жылдық мерейтойы жылында ақпараттық жұмыстың басты бағыты – Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың жаңа форматтағы қазақстандық мемлекеттіліктің негізін қалаушы ретіндегі тарихи үлесін жан-жақты насихаттау.

Ағымдағы жылдың соңына дейін Тәуелсіздіктің 30 жылдығын мерекелеу бойынша ақпараттық белсенділікті үш кезеңде жоспарлау қажет:

1 ТОЛҚЫН маусымның аяғы-шілде айының басы (6 шілде – Астана күні);

2 ТОЛҚЫН тамыздың аяғы-қыркүйектің басы (30 тамыз – Конституция күні);

3 ТОЛҚЫН қарашаның аяғы-желтоқсанның ортасы (16 желтоқсан – Тәуелсіздік күні).

БІРІНШІ ТОЛҚЫН «АСТАНА КҮНІ ЖӘНЕ ӨҢІРЛЕРДІҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ»

Елорда күніне арналған бірінші кезең әр түрлі форматтағы іс-шаралар кешенінен тұруы тиіс. Ұзақтығы: 3-4 апта.

Тәуелсіздіктің 30 жылдығына арналған іс-шараларды жариялау өңірдің түрлі салалардағы жетістіктерін көрсетумен сүйемелденуі тиіс. Спикерлер ретінде БАҚ-қа түсініктеме беру үшін өңірдің белгілі, беделді қайраткерлері, әкімдіктердің, бизнес-қоғамдастықтардың, үкіметтік емес ұйымдардың, депутаттық корпустың, белсенді жастардың және т. б. өкілдері шақырылуы тиіс.

Іс-шаралар «жеке меншіктен жалпыға» қағидаты бойынша жүргізіледі: 30 жыл ішінде аймақтың нақты саладағы жетістіктерін көрсету үшін өзін-өзі қамтамасыз ететін, сенімді ақпараттық себеп қолданылады. Тезистерді Тәуелсіздіктің 30 жылы ішінде әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық жағдай қалай өзгергені туралы цифрлармен және фактілермен бекіту қажет. Мысалы, «30 жыл ішінде облыста 5 этномәдени орталық ашылды» немесе «Тәуелсіздік жылдары облыс халқы 30%-ға өсті».

Барлық ақпараттық материалдар Қазақстан Тәуелсіздігінің 30 жылдығының логотипімен сүйемелденуі тиіс (ТВ-дағы тақырыптық бейнесабақтар, баспа БАҚ-тағы жолақтар, ақпарат тақталарында Тәуелсіздіктің 30 жылдығына арналған іс-шаралардың фотосуреттерінде логотипті орналастыру және т.б.).

Ақпараттық материалдарды дайындауда нақты насихаттау әдістерін және күрделі идеологиялық хабарларды пайдаланбау ұсынылады.

ЖЕЛІДЕГІ НАСИХАТ

Сонымен қатар, 30 жылдық тақырыпты БАҚ-та ресми ілгерілетумен қатар, ілгерілетудің отандық, жанама әдістерін де пайдалану қажет.

Тәуелсіздіктің 30 жылдық кезеңіндегі еліміздің жетістіктерін БАҚ-та әлеуметтік-экономикалық тұрғыда көрсету қажет.

Жеке алынған өңірде қазақстандықтардың өмір сүру жағдайлары мен әлауқатын жақсартудың нақты мысалдары (кейстері) ақпараттық материалдар үшін мазмұнды негіз болуға тиіс. Кейстердің тақырыптары әртүрлі болуы мүмкін: сүмен жабдықтау, газбен жабдықтау жүйесін ауылдарға жеткізу, жаңа мектептер салу және апатты мектептерді жою, шалғай аудандарда фельдшерлік пункттер ашу және т. б.

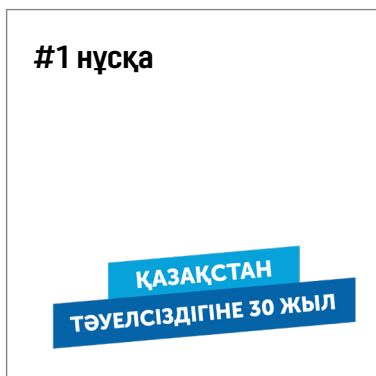
Материалдарды дайындауда «**мәселені шешу + қарапайым адамдар**» формуласын ұстану ұсынылады. Әрбір айтылған мәселенің шешімі практикалық, қолданбалы сипатта болуы және қазақстандықтардың өмірін жақсартуы тиіс. Спикерлер ретінде әлеуметтік - экономикалық проблемалары кезең-кезеңімен шешілетін елді мекендердің тұрғындарын ғана тарту қажет.

Қарапайым тұрғындардың «жанды», эмоционалдық, ризашылық пікірлері – ҚР Тәуелсіздігінің 30 жылдығы аясында ақпараттық материалдарға деген сенім деңгейін арттыруға мүмкіндік береді. Тәуелсіздіктің 30 жылдығы тақырыбын баяндау қарапайым қазақстандықтардың эмоциялық құрамдас бөлігін қосымен өтуі тиіс.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІЛЕР

Барлық ақпараттық материалдарды, әлеуметтік желілердегі посттарды **#QAZAQSTAN30** бірыңғай хэштегімен жариялау және **@QAZAQSTAN30JYL** (Instagram) жобалық кеңсесінің аккаунтын атап өту қажет.

Интернет-аудиторияны тарту үшін, Жобалық кеңсе Facebook-тегі профиль жақтауының шаблондарын жасады. Аймақтағы интернет – аудитория арасында осы құрылымдарды қолдануды насихаттау қажет.

ӨҢІРЛЕРДЕ АҚПАРАТТЫҚ НАУҚАНДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУҒА ҰСЫНЫМДАР

ІС-ШАРАЛАРДЫ ӨТКІЗУ ФОРМАТТАРЫ

Төменде шілде айында өңірлерде өткізу үшін **міндетті** іс-шаралар форматтарының тізбесі ұсынылған:

ФОРМАТ №1.

ҚР ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 30 ЖЫЛДЫҒЫН МЕРЕКЕЛЕУ ЖӘНЕ ҚАЙЫРЫМДЫ ІСТЕР МАРАФОНЫНЫҢ ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛУЫ БОЙЫНША ӨҢІРЛІК БАСПАСӨЗ БРИФИНГТЕРІ

Шілде айында Өңірлік коммуникация қызметтерінің алаңдарында ҚР Тәуелсіздігінің 30 жылдығы аясындағы мерекелік іс-шараларға және Қайырымды істер марафонын жалғастыруға арналған баспасөз брифингі ұйымдастырылуы қажет.

Іс-шараға **3 спикер** қатысады:

Бірінші спикер I жартыжылдықта мерекелік іс-шараларды өткізу және II жартыжылдыққа арналған жоспарлар туралы баяндайды (ірі іс-шаралар анонстары). Спикер дәрежесі - аймақтың ІСБ басшысынан төмен емес.

Екінші спикер аймақтағы Қайырымды істер марафонының барысы туралы ақпарат береді: статистика, ең қызықты кейстер, жоспарлар және т. б.

Меценаттар арасынан шыққан **үшінші спикер** акцияға қосылғысы келетіндердің барлығына үндеу арқылы мұқтаж жандарға көмектесу туралы өзінің тарихымен бөліседі.

Арнайы баспасөз брифингін ұйымдастыру Қайырымды істер марафонына жаңа серпін беріп, өңірдегі ҚР Тәуелсіздігінің 30 жылдығын мерекелеу жоспарларымен таныстыруға бағытталған.

Баспасөз брифингі өңірлік теледидар мен әлеуметтік желілерде **#QAZAQSTAN30** хэштегімен тікелей эфирде көрсетілуі тиіс.

МАҢЫЗДЫ:

шілдедегі Қайырымды істер марафоны аясында іс-шараларды ұйымдастыру бойынша ұсыныстар қосымшада егжей-тегжейлі көрсетілген.

ФОРМАТ №2.

ШІЛДЕ–ТАМЫЗ АЙЛАРЫНДА ӨТЕТІН «QAZAQSTAN30 OPEN FEST» ҚАЛАЛЫҚ ФЕСТИВАЛІ

«Qazaqstan30 Open Fest» — Тәуелсіздіктің 30 жылдығы аясында ашық ауада өтетін қалалық фестиваль. Іс-шараның атауына латын транскрипциясындағы аймақтың атауын қосу қажет (мысалы, «Qazaqstan30 Open Fest –

Almaty», «Qazaqstan30 Open Fest-Aqtau»).

Демалыс күндері облыс орталығы тұрғындарының бос уақытын өткізу үшін әртүрлі аймақтар ұйымдастырылады: street work out, қолөнер шеберлігі, балаларға арналған аквагрим, шығармашылық перфоманстар, брейкданстар, музыкалық қойылымдар, арт-көрмелер, қазақтың ұлттық ойындары және т. б.

Өтетін орны: ашық кеңістіктер, қалалық саябақтар, жағалаулар және т. б. Қалалық фестиваль алаңдарын ҚР Тәуелсіздігінің 30 жылдығының фирмалық стилінде рәсімдеу қажет.

МАҢЫЗДЫ:

«Qazaqstan30 Open Fest» қалалық фестивальдерін өткізу сол өңірдің Бас санитарлық дәрігерінің қаулысына сәйкес ұйымдастырылу қажет (күшін жоюға дейін).

«Qazaqstan30 Open Fest» бірыңғай стилистикасымен қалалық фестивальдер сериясын өткізу өңірлерде Тәуелсіздіктің 30 жылдығының мерекелік атмосферасын қолдауға мүмкіндік береді.

ФОРМАТ №3.

АЙМАҚТЫҢ ЖЕТІСТІКТЕРІ ТУРАЛЫ ИНФОГРАФИКА «БОЛҒАН / БОЛДЫ»

Шілдеде өңірлік БАҚ-та «БОЛҒАН / БОЛДЫ» форматы бойынша инфографика жарияланымдарының сериясын ұйымдастыру қажет.

Инфографикаларда өңірдің 1990-шы (болған) және 2020-шы жылдардағы (болды) даму көрсеткіштері оң серпінде ұсынылуға тиіс.

Материалдарда әлеуметтік саланың (Денсаулық сақтау, білім беру, мектептер, ауруханалар саны, халықтың өсуі және т.б.) және облыстың/қаланың экономикалық дамуының (өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы және т. б.) негізгі көрсеткіштері ұсынылуға тиіс. Қажет болған жағдайда пайдаланылады фотоиллюстрация.

Осы инфографиканы баспа БАҚ-та орналастыру, Жергілікті ТВ-да бейнеқосылғыларды пайдалану қажет. Материалдарды танымал интернет-пабликтерде, қоғамдық пікірдің өңірлік көшбасшылары арасында **#QAZAQSTAN30** хэштегімен тираждау қажет.

ҚР ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 30 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН АРНАЙЫ ЖОБАЛАР

Шілде айында алғашқы ақпараттық толқын барысында өңірлер жобалық кеңсенің медиа жобаларына қатысуды жандандыруы қажет:

«ТӘУЕЛСІЗДІКТІҢ МЕН ҮШІН МАҢЫЗЫ» ЧЕЛЛЕНДЖІ

Бұл челлендж Тәуелсіздікке қазақстандықтардың **жеке әңгімелері, сезімдері мен естеліктері арқылы** қарауға арналған. Ел тұрғындары тәуелсіз мемлекетте өмір сүру олар үшін нені білдіретіні туралы өз пікірлерімен бөлісуге шақырылады. Қазақстандықтар қазіргі егеменді дәуірдің арқасында мүмкін болған өздерінің жетістіктері туралы Жеке тарихтарын айта алады. Қазақстандықтар өздерінің жеке жетістіктері мен жеңістерімен бөлісе алады, сондай-ақ өз елі үшін патриотизм мен мақтаныш сезімін сезінген сәттерді еске түсіре алады.

Қатысушылар өз әңгімесін ұзақтығы **1 минуттан аспайтын бейнежазба** форматында әлеуметтік желілердегі жеке аккаунтында **#QAZAQSTAN30** және **#MENINQAZAQSTANYM** хэштегтерімен жариялауы және **@QAZAQSTAN30JYL** парақшасын белгілеуі қажет. Сондай-ақ, бейнежазбаны АҚДМ жобалық кеңсесінің **info@30jyl.kz** электрондық мекенжайына жіберуге болады. Ең жарқын оқиғалар республикалық телеарналардың эфирінде көрсетіледі және БАҚ-та жарияланады. Жобаның барысы **<https://30jyl.kz/qazaqstanym/>** қадағаланады.

МАҢЫЗДЫ:

Өңірлер осы жобаға қолдау көрсетіп, әр аптаның қорытындысы бойынша жобалық кеңсеге «Тәуелсіздіктің мен үшін маңызы» челленджінің жаңа қатысушыларының тізімін жіберу керек.

«ТӘУЕЛСІЗДІК КҮНДЕЛІГІ» ЖОБАСЫ

Әр аптаның қорытындысы бойынша жобалық кеңсе Тәуелсіздіктің 30 жылдығын мерекелеу бойынша негізгі іс-шаралар кіретін «Тәуелсіздік күнделігі» бейнеролигін шығарады. Бұл бейнематериал «Хабар», «Қазақстан», «АстанаТВ», «Алматы» телеарналарында және кабельдік операторлардың бағдарламааралық скринсейверлерінде көрсетіледі.

Апта сайынғы бейнеайджестке қосу үшін өңірлер іс-шаралар туралы материалдарды (бейне, фотосуреттер, баспасөз релизі) **тұрақты негізде жіберуі қажет.**

Жобаға ену үшін іс-шаралар келесі талаптарға сәйкес келуі керек:

- іс-шаралар Тәуелсіздіктің 30 жылдығын мерекелеу аясында және әр айдың **таңдалған тақырыбы** аясында өткізілуі тиіс;
- көрнекі құрамдас бөлікке байланысты таңдау кезінде офлайн өткізілген іс-шараларға артықшылық беріледі;
- іс-шараны БАҚ-та жариялау, сондай-ақ сапалы фото және бейнематериалдар ұсыну.

30JYL.KZ ИНТЕРНЕТ НАВИГАТОРЫ:

30jyl.kz сайты ҚР Тәуелсіздігінің 30 жылдығын мерекелеу шеңберінде өткізілетін іс-шаралар туралы ақпарат жинақтайды. Апта сайынғы негізде сайтта алдағы іс-шаралар туралы анонстар және оларды өткізу бойынша жаңалықтар жарияланады.

30jyl.kz сайтындағы материалдар республикалық БАҚ жариялау үшін пайдаланылады.

Ақпаратты орналастыру үшін аймақтарға күн сайын **info@30jyl.kz** мекенжайына қазақ және орыс тілдеріндегі баспасөз релиздерін, Тәуелсіздіктің 30 жылдығы аясында өткізілетін іс-шаралар туралы фотосуреттер мен бейнематериалдарды жіберу қажет (күн іс-шара).

ӘЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІЛЕРДЕ ЖӘНЕ ИНТЕРНЕТ-КЕҢІСТІКТЕ ЖАРИЯЛАНЫМДАРДЫ РЕСІМДЕУ БОЙЫНША ҰСЫНЫМДАР

PDF файлдары мен PSD-дегі бастапқы деректерді келесі сілтеме арқылы қол жетімді <https://30jyl.kz/ru/about/>

2021 ЖЫЛҒЫ ШІЛДЕГЕ АРНАЛҒАН

«ҚАЙЫРЫМДЫ ІСТЕР МАРАФОНЫ»

ЖАЛПЫҰЛТТЫҚ ЖОБАСЫ ШЕҢБЕРІНДЕ
ІС-ШАРАЛАР ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӨНІНДЕГІ

ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР

2021 ЖЫЛҒЫ ШІЛДЕГЕ АРНАЛҒАН «ҚАЙЫРЫМДЫ ІСТЕР МАРАФОНЫ» ЖАЛПЫҰЛТТЫҚ ЖОБАСЫ ШЕҢБЕРІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР

01 Ағымдағы жылдың шілде айынан бастап «Ең мейірімді өңір» байқауы (бұдан әрі – Байқау) басталады, оның мақсаты қайырымдылық және волонтерлік қызметпен айналысатын Қазақстанның белсенді өңірін айқындау жолымен ізгілік және қайырымдылық қоғамын құру үшін халық арасында қайырымдылық және волонтерлік мәдениетін танымал ету болып табылады. Байқау туралы ереже 1 шілдеден бастап марафон сайтында қолжетімді болады.

Байқауға қатысудың міндетті шарты келесі іс-шараларды ұйымдастыру және қатысу болып табылады:

АТАУЫ	СИПАТТАМАСЫ	ІСКЕ АСЫРУ МЕРЗІМІ
Қоршаған ортаға мейірімді әкім Ең мейірімді ерікті	Жазғы мейірімділік күніне, ана Duniе қайырымдылық қорының «Өз елімде із қалдырмай Sayahattime» эко-акциясына қатысу және еріктілерді, бизнес қауымдастықтарды тарту арқылы тау жыныстары мен су қоймаларын және қоршаған ортаны тазартуға арналған науқан (науқанға нұсқаулық қоса беріледі). Жергілікті бұқаралық ақпарат құралдарының қатысуы.	19-25 шілде 2021 ж.
Ең мейірімді ауыл Ең мейірімді редакция	Өңірлік ЖАО марафонның ұйымдастыру комитетіне Ережеде көрсетілген критерийлерге сәйкес ең белсенді және мейірімді ауылдар мен редакциялардың тізімін (өңірден 3 үміткерден артық емес) ұсынады (ереже марафон сайтында қолжетімді болады).	1-15 қыркүйек 2021 ж.

АТАУЫ	СИПАТТАМАСЫ	ІСКЕ АСЫРУ МЕРЗІМІ
Ең мейірімді университет Ең мейірімді мектеп	"WorldCleanUpDay" Дүние-жүзілік тазалық күніне қатысу (науқанға арналған нұсқаулық марафон сайтында қолжетімді болады).	18 қыркүйек 2021 ж.

02 2021 жылдың шілде-тамыз айларында Қайырымды Істер Марафонына қосылуға шақыра отырып, жергілікті кәсіпкерлердің қатысуымен өңірлік баспасөз-конференцияларын (баспасөз-турларын) өткізу;

03 Қайырымды Істер Марафоны шеңберінде кәсіпкерлердің қатысуымен өткізілетін өңірлік іс-шаралардың кестесін ұсыну;

04 **#ҚАЙЫРЫМДЫІСТЕРМАРАФОНЫ #МАРАФОНДОБРЫХДЕЛ** бірыңғай хэштегтерін қолдану;

05 **dobryhdelmarafon@gmail.com** электрондық пошта мекен-жайына бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдар мен Қайырымды Істер Марафонын өткізу туралы апта сайынғы есеп беру.

МАРАФОН АЯСЫНДА 2021 ЖЫЛДЫҢ ШІЛДЕСІНЕ ҰСЫНЫЛАТЫН ІС-ШАРАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

КҮНІ	АТАУЫ	СИПАТТАМАСЫ
04.07.2021	Ұлттық домбыра күні	<p>Бұл мереке қоғамның рухани тұтастыққа апаратын жолын қалыптастырады, оның негізі дәстүрлердің терең мағынасы болып табылады. Аспаптың үні бізге ұлт тарихының бастауын және ұлан-байтақ даланың мыңжылдық шежіресін жеткізеді. Акцияға қатысушыларға сүйікті күйіңізді домбырада орындап, оны әлеуметтік желілерде #МАРАФОНДОБРЫХДЕЛ, #ҚАЙЫРЫМДЫІСТЕРМАРАФОНЫ хэштегтерімен жариялау ұсынылады.</p>
06.07.2021	Астана күні	<p>Астана күні халық үшін маңызды тарихи-мәдени маңызға ие және Қазақстан Республикасы жетістіктерінің символы болып табылады. Осы мереке қарсаңында қысқа бейне жазып, Нұр-сұлтан қаласы туралы қызықты фактімен бөлісіңіз. Акцияның мақсаты – елорданың қарқынды дамуында көрініс тапқан еліміздің әлеуметтік-экономикалық жетістіктеріне назар аудару.</p> <p>Посттарды #МАРАФОНДОБРЫХДЕЛ, #ҚАЙЫРЫМДЫІСТЕРМАРАФОНЫ хэштегтерімен жариялау ұсынылады.</p>

КҮНІ	АТАУЫ	СИПАТТАМАСЫ
12.07.- 16.07.2021	«Кітап сыйла» акциясы	Біздің барлығымызда шкафта біз ұзақ уақыт оқымайтын ескі кітаптар болған шығар. Неліктен оларға басқа адамдар оқи алатындай жаңа өмір бермеске? Жергілікті кітапханаға тапсыру үшін ұжымда қажет емес кітаптар қорабын жинаңыз. Фото немесе видео есепті әлеуметтік желіде #МАРАФОНДОБРЫХДЕЛ, #ҚАЙЫРЫМДЫІСТЕРМАРАФОНЫ хэштегтерімен жариялау ұсынылады.
24.07.2021	Ұлттық Жазғы Жақсылық Күні	Тау жыныстары мен су қоймаларын тазартуға арналған «Өз елімде із қалдырмай Sayahattime» акциясын ұйымдастыру және өткізу.
19.07.- 25.07.2021	Ұлттық Жақсылық Апталығы	Тау жыныстары мен су қоймаларын тазартуға арналған «Өз елімде із қалдырмай Sayahattime» акциясын ұйымдастыру және өткізу.
19.07-23.07	Жалпы тазалау апталығы	Кеңсені, ғимаратты немесе сыныпты жалпы тазалаңыз: шкафтарды ескі қағаздардан, жұмыс үстеліндегі қажетсіз бұйымдардан арылыңыз, терезелерді жуыңыз және т. б. Жаздың ортасы – сіздің бөлмеңізді жаңартып, оны жаңа жартыжылдыққа дайындайтын уақыт. Тазалау процесін немесе нәтижесін әлеуметтік желіде #МАРАФОНДОБРЫХДЕЛ, #ҚАЙЫРЫМДЫІСТЕРМАРАФОНЫ хэштегтерімен жариялау ұсынылады.

КҮНІ	АТАУЫ	СИПАТТАМАСЫ
20.07-22.07	Құрбан Айт	Қасиетті мұсылман мерекесіне орай азық-түлік себетін жинап , тұрмысы төмен отбасыларға сыйлауды ұсынамыз. Фото немесе видео есепті әлеуметтік желіде #МАРАФОНДОБРЫХДЕЛ, #ҚАЙЫРЫМДЫІСТЕРМАРАФОНЫ хэштегтерімен жариялау ұсынылады.
30.07.2021	Халықаралық достық күні	<p>«Ізгілік қабырғасы»: Адамдар арасындағы достық - қоғамның бейбіт өмір сүруі мен дамуы үшін өте маңызды. Өз командаңызды нығайту үшін әр мүшеден стикер парағына өздерінің жақсы тілектерін жазуды сұраңыз. Оны бір адамға немесе бүкіл командаға жіберуге болады. Содан кейін кеңседе/ сыныпта/ғимаратта «Ізгілік қабырғасына» орын бөліңіз, онда әркім өзінің мейірімді жазбаларын жапсыра алады.</p> <p>Аяқталған қабырғалардың суреттері әлеуметтік желіде #МАРАФОНДОБРЫХДЕЛ, #ҚАЙЫРЫМДЫІСТЕРМАРАФОНЫ хэштегтерімен жариялау ұсынылады.</p>

«ӨЗ ЕЛІМДЕ ІЗ ҚАЛДЫРМАЙ SAYAHATTIME» АКЦИЯСЫНА ҰЛТТЫҚ МЕЙІРІМДІЛІК КҮНІНЕ АРНАЛҒАН (2021 Ж. 24 ШІЛДЕ) ҚАЙЫРЫМДЫ ІСТЕР МАРАФОНЫ ШЕҢБЕРІНДЕ НҰСҚАУЛЫҚ

Атауы: Jana Dunie қайырымдылық қорының «Өз елімде із қалдырмай Sayahattime» экоакциясы.

Мақсаты: туған жерге, табиғатқа деген құрмет идеясын насихаттау.

Өткізу мерзімі: 19-25 шілде аралығында

Сипаттамасы: Аймақты, жартасты беттерді жазулардан және суреттерден тазарту, танымал туристік маршруттар бойындағы қатты қалдықтар су қоймаларын тазарту.

Қазақстанда этнотуризм белсенді дамуда. Әсіресе, пандемия мен жабық шекаралар ішкі туризмді дамытуға жаңа мүмкіндіктер берді. Адамдар Қазақстанның табиғи туристік маршруттарына үлкен қызығушылық таныта бастады. Алайда, көбінесе табиғатта демалып, туристер тек қоқысты ғана емес, сонымен қатар ландшафтты бұзатын және табиғи көрікті жерлердің қайталанбас сұлулығын жасыратын жартастардағы жазулар мен суреттер қалдырады.

Ұлттық жақсылық күніне орайластырылған «Өз елімде із қалдырмай Sayahattime» экоакциясын жүзеге асыру үшін Қайырымды Істер Марафоны шеңберінде:

- Жергілікті атқарушы органдар
- КӘЖ және бизнес өкілдері
- ҮЕҰ және еріктілер
- БАҚ және Журналистер шақырылады.

ҰСЫНЫЛАТЫН ӨТКІЗУ ОРЫНДАРЫ::

Тазалауды қайда жүргізу керек?

1. «Іле-Алатау» МҰТП (Алматы облысы)
2. «Бурабай» МҰТП (көгілдір Шығанақтың бойында, Ақмола облысы)
3. «Қарқаралы» МҰТП ("Три брата" шатқалы, Қарағанды облысы)
4. «Баянауыл» МҰТП (Кемпіртас, Павлодар облысы)
5. «Ақмешіт» үңгірі (Түркістан облысы)
6. Бектау-ата (Қарағанды облысы)
7. Ыбықты сай (Маңғыстау облысы)
8. Қоңыр әулие (Павлодар облысы)
9. Қоңыр әулие (Шығыс Қазақстан облысы)
10. «Шарын» МҰТП (Алматы облысы)

11. «Ақбауыр» үңгірі (Шығыс Қазақстан облысы)
12. Ұлытау (Қарағанды облысы)
13. Бұйратау (Жаушоқы, Ақмола облысы)
14. Біркөлік (Қаржантау жотасы)
15. «Машат» шатқалы (ТУР)
16. Боралдай (петроглифтер, ТУР)
17. Зеренді (Ақмола облысы)
18. Ақсу Жабағылы, шатқал
19. Бурабай (Бөлектау, Ақмола облысы)
20. Бурабай (Жұмбақтас, Ақмола облысы)
21. Қарқаралы (Шайтанкөл, Қарағанды облысы)
22. Мерке (қорықшаға кіру, Жамбыл облысы)
23. Сілеті каньондары (Ақмола облысы)
24. Түрген шатқалы (Алматы облысы)
25. Қызыларайдағы Әулие шатқалы (Қарағанды облысы)
26. Шоқының екі ағасы (Айыртау көлінің жанында.Шалқар, Солтүстік Қазақстан облысы)
27. Котелок шоқысы (көл Имантау, Солтүстік Қазақстан облысы)
28. Байқоңыр ("боран" кешені, Қызылорда облысы)
29. Кент таулары (Әулие шатқалы, "Қарқаралы" МҰТП, Қарағанды облысы)
30. Қапшағай (Алматы облысы)
31. Бұқтырма (Шығыс Қазақстан облысы)
32. Сібе көлдері (Шығыс Қазақстан облысы)
33. "Катонқарағай" МҰТП (Шығыс Қазақстан облысы)
34. Тамғалы-Тас петроглифтері (Алматы облысы)
35. Наурызым мемлекеттік табиғи қорығы (Қостанай облысы)
36. "Ақтолағай Южный" бор үстірті (Ақтөбе облысы)
37. "Ақтолағай және Ақкерген" бор үстірті, "Иманқара" үңгірі (Атырау облысы)
38. Шалқар көлі және Сантас және Сасай таулары (БҚО)
39. Және басқа орындар.

ЭКОАКЦИЯ ЖҮРГІЗУ ЖӨНІНДЕГІ НҰСҚАУЛЫҚ:

Жергілікті атқарушы органдар:

- 01** Көлік, отын ұйымдастыру және маршруттар бойынша логистикалық мәселелерді шешу;
- 02** Ұлттық парктер мен табиғи көрікті жерлерге қол жеткізу;
- 03** Экоакцияға жергілікті КӘЖ және бизнес, ҮЕҰ, БАҚ өкілдерін және волон-

«ӨЗ ЕЛІМДЕ ІЗ ҚАЛДЫРМАЙ САУНАТТИМЕ» АКЦИЯСЫНА НҰСҚАУЛЫҚ

терлерді тарту;

04 Өткізілетін іс-шараларды БАҚ-та жариялау;

05 Жартастарды тазалауға дейінгі және кейінгі бейне есепті #ҚАЙЫРЫМ-ДЫМАРАФОНДАР, #МАРАФОНДОБРЫХДЕЛ хэштегтерін пайдалана отырып, әлеуметтік желілерге орналастыру;

06 15-20 еріктіге жартастарды тазарту үшін жабдықтар мен шығын материалдарын ұсыну:

- Еріткіш 646 (5 дана);
- Еріткіш (5 дана);
- Қатты үйілген кілемдерге арналған щеткалар (15 дана);
- Су бүріккіш (2 дана);
- Су;
- Шүберектер (лақтыруға болатын ескі маталар) (20 дана);
- Ең берік резеңке қолғап;
- Маскалар (15 дана);
- Қорғаныс костюмдері (15 дана);
- Қылқалам (15 дана);
- Қоқыс пакеттері.

КӘЖ және бизнес өкілдері:

- Еріктілерге түскі ас пен жеңіл тағамдар ұйымдастыру;
- Еріктілерді бөлу және жартастарды тазарту;
- #ҚайырымдыСтерМарафоны, #МарафонДобрыхДел хэштегтерін пайдалана отырып, өткізілетін іс-шараларды әлеуметтік желілерде жариялау.

ҮЕҰ және еріктілер:

- Волонтерлерді бөлу және жартастарды тазалауды жүргізу — кемінде 10 волонтер;
- #ҚайырымдыСтерМарафоны, #МарафонДобрыхДел хэштегін пайдалана отырып, өткізілетін іс-шараларды әлеуметтік желілерде жариялау.

Жартастарды қалай тазартуға болады?

646 еріткіші бояудың жаңа және жұқа қабаттарын жақсы суртеді, жай ғана шүберектерді сулап, сүртуді бастаңыз. Еріткіш кез-келген бояуды кетіреді. Қылшықты қылқаламды еріткішпен жауып, суреттің үстінен айналдыра

«ӨЗ ЕЛІМДЕ ІЗ ҚАЛДЫРМАЙ САУНАТТІМЕ» АКЦИЯСЫНА НҰСҚАУЛЫҚ

сүртіңіз (яғни оны толығымен «баяйды»), 3 минут күтіңіз, суды бетіне шашыратып, щеткамен сүртуді бастаңыз. Қалың көбік пайда болады, онымен бірге бояу бетінен «көтеріледі». Аяқатағаннан кейін бәрін сумен мұқият сүртіңіз. Уланудың алдын алу үшін тек қолғап пен маскамен жұмыс жасаңыз, өйткені әр организм химиялық заттарға әр түрлі әсер етеді.

Қоқыс қалдырмаңыз, жинағанның бәрін қалада немесе жақын жерде қоқыс жәшіктеріне тастау керек.

Өзіңізбен бірге не алу керек?

Өзіңізге қамқорлық жасаңыз

— Химиялық заттармен ұзақ уақыт жұмыс істегендіктен уланып қалмас үшін қорғаныс маскасын кию өте маңызды;

— Өзіңізбен бірге ауыз су алуды ұмытпаңыз (бөтелке тауда пайдалы болуы мүмкін);

— Киім мен аяқ киім әр түрлі қозғалыс үшін ыңғайлы болуы керек. Сондықтан өзіңіздің жайлылығыңызды алдын-алыңыз. Сізге ыңғайлы және жылы болу керек;

— Өзіңізді шағудан қорғау үшін кене дәрі-дәрмегін өзіңізбен бірге алыңыз;

— Табиғатта бос уақытты өткізуді ұнататын әрбір адам дәрі қобдишасының (йод, бинт, лейкопластырь, сутегі асқын тотығы, антисептик, супрастин) болуы қажеттілігі мен маңыздылығын біледі;

— Ең жақсы нәрсе – адамдар тобының жанында болу және одан алыс жүрмеу;

— Ауа-райы болжамын, сіз тұратын жердің маусымдық өзгерістерін алдын ала білуге тырысыңыз.

Сапалы бейнероликті қалай түсіруге немесе бейне есепті қалай жасауға болады?

— Атқарылған жұмысты «дейін/кейін» түсіру маңызды;

— Тазалауға кіріспес бұрын, жосықсыз туристердің барлық "кескіндемесін" алып тастаңыз;

— Тазалау процесін суретке түсіріңіз және бейнежазбаға түсіріңіз, сонда сіз адамдарға барлық мүмкіндікті жасай аласыз!

— Қоқыс жинау сәтін түсіруді ұмытпаңыз;

— Тазалаудан кейін атқарылған жұмыстың нәтижесін түсіріп алыңыз;

— Естелік үшін суретке түсіруді ұмытпаңыз!

— Бүкіл процесті түсіру өте маңызды! Әдемі және сапалы бейне желі қолданушыларының табиғатқа деген қызығушылығын оятады. Табиғаттың барлық сұлулығы мен жазуларының суреттерін түсіру үшін дрон мен смартфонды пайдаланыңыз;

— #ҚайырымдыІстерМарафоны, #МарафонДобрыхДел хэштегін пайдалана отырып, фото немесе бейнежазбаны әлеуметтік желілерде жариялау.